

УДК 658.382

Гурик О. - ст. гр. КА₆-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАН ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Гурик О.Я.

Додержання конституційних прав громадян на безпечні та здорові умови праці є головним принципом державної політики в галузі охорони праці. Відповідно до цього принципу в Україні побудовано систему державного нагляду за охороною праці.

Офіційна статистика стану виробничого травматизму в Україні за роки незалежності свідчить про стійку тенденцію до зниження рівня виробничого травматизму, як загального, так і зі смертельними наслідками. Рівень загального травматизму у 2010 р. знизився порівняно з 1992 р. у 10 разів, а зі смертельними наслідками - майже в 4 рази. Однак співвідношення кількості нещасних випадків зі смертельними наслідками до загальної кількості випадків травмування, що припадають на кожну тисячу травмованих на виробництві, порівняно з 1992 р. збільшилося з 21 до 55. На сьогодні в Україні кожний 18-й випадок травмування - зі смертельним наслідком, що не відповідає існуючим у світі закономірностям. За оцінкою МОП, середній показник такого співвідношення у світі становить 1 смертельний випадок на 763 травмованих, а в країнах Європейського Союзу - у середньому 1 на 800-1300 травмованих. Рівень травматизму сьогодні в Україні за цим співвідношенням свідчить про те, що значна кількість випадків травмування працівників на виробництві з легким та середнім ступенем тяжкості просто приховується роботодавцями від розслідування, а відповідно й не обліковується. Масове приховування нещасних випадків на виробництві або переведення їх у категорію не пов'язаних з виробництвом звільняє роботодавця від проведення ефективних профілактичних заходів, а Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві - від необхідних компенсацій за заподіяну шкоду життю і здоров'ю потерпілих.

В Україні найбільш травмонезбезпечними галузями залишаються вугільна, агропромисловий комплекс, соціально-культурна сфера та машинобудування. На підприємствах цих галузей протягом 2010 р. травмувалися 74% від загальної кількості травмованих на виробництві в Україні, а загинуло - 57% від загальної кількості випадків зі смертельними наслідками.

Високим залишається і рівень професійної захворюваності. Кількість вперше виявлених професійних захворювань становить близько 7 тисяч на рік. Майже 17 тисяч громадян щорічно стають інвалідами внаслідок трудового каліцтва. За даними Держкомстату, кожен четвертий працівник працює в умовах впливу шкідливих виробничих факторів, рівні яких перевищують гранично допустимі. Основною причиною такої ситуації є недодержання вимог Законів „Про охорону праці” та „Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення”, які встановлюють відповідальність роботодавця за забезпечення здорових і безпечних умов праці.

Важливим аспектом у питаннях поліпшення стану промислової безпеки та охорони праці є проведення комплексу профілактичних заходів. Відповідно до чинного законодавства Фонд соціального страхування бере участь у фінансуванні такого комплексу заходів. Проте пріоритети в реалізації державної політики в галузі охорони праці на сьогодні віддаються не профілактичним заходам щодо зниження професійних ризиків, а їх матеріальній компенсації, витрати на яку неухильно зростають.